

Uchwała Nr XV/90/2025
Rady Gminy w Orońsku
z dnia 29 kwietnia 2025 r.

w sprawie: przekazania petycji według właściwości

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r., poz. 870), uchwala się, co następuje:

§ 1.

Po zapoznaniu się z treścią petycji wniesionej w dniu 26 marca 2025 r. przedmiotem, której jest obrona konstytucyjnej zasady niezawisłości i niezależności sędziów polskich Rada Gminy Orońsko uznaje się za niewłaściwą do jej rozpatrzenia z przyczyn określonych w uzasadnieniu, stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2.

Przekazuje się petycję, o której mowa w § 1 do załatwienia podmiotowi właściwemu do rozpatrzenia petycji, tj. do Ministra Sprawiedliwości.

§ 3.

Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy Orońsko do zawiadomienia wnoszącego petycję o jej przekazaniu zgodnie z właściwością.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Uzasadnienie

do Uchwały Nr XV/90/2025 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 kwietnia 2025 r.

W dniu 27 marca 2025 r. (data wpływu na dziennik Urzędu: 26.03.2025 r.) do biura Rady Gminy w Orońsku wpłynęła petycja z dnia 5 marca 2025 r. w interesie publicznym, tj. w obronie konstytucyjnej zasady niezawisłości i niezależności sędziów polskich. Autor petycji zwrócił się o podjęcie uchwały wyrażającej protest wobec projektów ustaw zakładających usunięcie i zdegradowanie ustawą sędziów sądów powszechnych w Polsce, powołanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Przedmiotowa petycja, zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (Dz. U. z 2018 r., poz. 870) nie zawiera zgody na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję. Po przeprowadzeniu analizy treści petycji, stwierdzono, iż spełnia ona wymogi formalne określone w art. 4 ustawy o petycjach, wobec czego została ona przekazana do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, zwanej dalej Komisją.

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego Komisja na posiedzeniu w dniu 16 kwietnia 2025 r. dokonała następujących ustaleń. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o petycjach, petycja może być złożona przez osobę fizyczną, osobę prawną, jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną lub grupę tych podmiotów, do organu władzy publicznej, a także organizacji lub instytucji społecznej w związku z wykonywanymi przez nią zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Jednocześnie w świetle art. 2 ust. 3 powołanej ustawy, przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagającej szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczącego się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji. Adresatem petycji w znaczeniu formalnym jest każdy podmiot, do którego zostało skierowane pismo będące petycją (art. 4 ust. 2 pkt 3). Stosownie do zapisów art. 9 ust. 2 ustawy o petycjach petycja złożona do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego jest rozpatrywana przez ten organ. Należy jednak podkreślić, że adresat petycji jest zobowiązany do zbadania swojej właściwości. O właściwości organu przesądza związek treści żądania petycji z zakresem zadań lub kompetencji danego organu. Jak bowiem wynika z art. 6 ust. 1 ustawy o petycjach, adresat petycji, który jest niewłaściwy do jej rozpatrzenia, przesyła ją niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia jej złożenia, do podmiotu właściwego do rozpatrzenia petycji, zawiadamiając o tym równocześnie podmiot wnoszący petycję. Badanie właściwości polega na

ustaleniu, czy zakres zadań lub kompetencji przypisanych adresatowi petycji na podstawie ustawy albo przekazania (właściwość delegacyjna) obejmuje sprawy będące przedmiotem petycji. Z uwagi na fakt, że przedmiot petycji dotyczy zagadnień, do których rada gminy nie posiada kompetencji, zasadne jest przekazanie do organu właściwego celem jej rozpatrzenia.

Wnoszący petycję jako podstawę rozpatrzenia przez radę gminy wskazał art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (dalej u.s.g.), zgodnie z którym "Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego". Jednak przepis ten, jak cały art. 7 ust. 1 u.s.g., nie kształtuje uprawnień rady gminy do podejmowania uchwał w określonym zakresie, lecz wskazuje na katalog zadań własnych gminy. Zadania te następnie są uszczegóławiane w odrębnych przepisach lub odrębnych aktach prawnych, które określają uprawnienia poszczególnych organów gminy, w tym rady gminy. Co do zasady, podejmowanie przez radę gminy uchwał musi mieścić się w katalogu spraw określonych w art. 18 ust. 2 u.s.g., względnie – stosownie do pkt 15 w przywołanym art. 18 ust. 2 u.s.g. – być określone w przepisach odrębnych. Organy administracji publicznej, zgodnie z wyrażoną w art. 7 Konstytucji zasadą legalności, działają na podstawie i w granicach prawa. Z zasady tej wynika w szczególności zakaz domniemania kompetencji organu władzy publicznej co oznacza, że wszelkie działania władzy publicznej winny opierać się na wyraźnie określonej normie kompetencyjnej. W powyższym kontekście wskazać należy, iż organ stanowiący samorządu gminnego nie ma podstaw prawnych do podjęcia działań mających na celu uwzględnienie wniosków zawartych w petycji – żaden bowiem powszechnie obowiązujący akt prawny rangi ustawowej (który zawierałby odpowiednie przepisy kompetencyjne dla rady gminy w tym zakresie) nie reguluje kwestii podejmowania uchwał w przedmiocie wyrażania protestów dotyczących projektów ustaw regulujących działalność ustroju sądownictwa.

Jak ustaliła Komisja, zapewnienie bezpieczeństwa obywateli jest zadaniem własnym gminy. Jest to, co prawda, pojęcie o szerokim znaczeniu, bowiem może obejmować różne sfery funkcjonowania jednostki i być realizowane różnymi metodami; nie oznacza to jednak, że jednostka samorządu terytorialnego może podejmować rozstrzygnięcia, które w istocie rzeczy nie służą realizacji w/w zadania własnego. Tym samym, w świetle żądań przedstawionych w petycji wskazać należy, że przepis art. 7 ust. 1 pkt 14 u.s.g. nie może stanowić samodzielnej

podstawy prawnej do podjęcia uchwały, mocą której rada gminy wyrazi protest wobec projektów ustaw zakładających usunięcie i zdegradowanie ustawą sędziów sądów powszechnych w Polsce, powołanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Komisja ustaliła ponadto, iż do kompetencji Rady Gminy nie należy uchwalanie ustaw, przygotowywanie projektów ustaw ani uchwalenie protestów co do ustaw. Do kompetencji rady nie należy kształtowanie ustroju sądów powszechnych. Komisja podczas analizy zweryfikowała, że na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości są opublikowane materiały dwóch projektów aktów prawnych ustroju sądownictwa i prokuratury o przywróceniu prawa do sądu w różnych wariantach. Petycja, faktycznie w swojej treści, wyraża krytykę wymienionych projektów ustaw.

Należy podkreślić, że zadanie publiczne związane z nominacjami sędziów oraz uchwalanie regulacji ustrojowych sądownictwa jest przypisane do właściwości rzeczowej – odpowiednio Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej oraz parlamentowi. Na uwagę zasługuje art. 179 Konstytucji RP (Dz. U. z 1997 r. Nr. 78. Poz. 483 z późn. zm.) gdzie postanowiono, że sędziowie są powoływani przez Prezydenta RP, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na czas nieoznaczony oraz art. 10.: „[Zasada podziału władz] 1. Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej. 2. Władzę ustawodawczą sprawują Sejm i Senat, władzę wykonawczą Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Rada Ministrów, a władzę sądowniczą sądy i trybunały”.

Zgodnie zaś z brzmieniem § 7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 marca 2024 r. w sprawie utworzenia, organizacji i trybu działania Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. poz. 350) przygotowywanie założeń i ogólnych kierunków zmian w przepisach prawa dotyczących ustroju sądownictwa i prokuratury, a także opracowywanie projektów aktów normatywnych o podstawowym znaczeniu dla ustroju sądownictwa i prokuratury należy do zadań Komisji utworzonej przy Ministrze Sprawiedliwości.

W związku z powyższym, na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy o petycjach, wniesiona petycja przekazana zostaje zgodnie z właściwością do rozpatrzenia przez organ posiadający kompetencje, czyli do Ministra Sprawiedliwości.